

ПРОТОКОЛ

робочої зустрічі повноважних представників Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України та Міністерства економіки України

10 березня 2023 року, Міндовкілля

Мета зустрічі: провести презентацію та обговорення подальших кроків із впровадження розроблених інструментів енергоефективних, зелених і сталих закупівель¹ в рамках проєктів МТД та розглянути доцільність і можливість взаємодії між ними.

Порядок денний:

- 1) ознайомитись з результатами проєктної діяльності;
- 2) розглянути питання впровадження розроблених застосунків, рекомендацій та проєктів документів;
- 3) обговорити питання поглиблення співпраці щодо залучення нових проєктів МТД для розвитку інструментів зелених закупівель тощо.

Учасники:

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (далі - Міндовкілля)

Євген Федоренко – заступник Міністра, j_fedorenko@ukr.net;

Ігор Бобровський – заступник директора Департаменту стратегічного планування і відновлення довкілля, bobrovskiy.i@mepr.gov.ua

Євгенія Сімкова – заступник начальника відділу з публічних комунікацій та зв'язків з громадськістю, jen.simkova@gmail.com.

Анастасія Мефоденко – головний спеціаліст відділу організаційного забезпечення Управління організаційно-аналітичної роботи, nastya_mefodenko@ukr.net

Міністерство економіки України (далі – Мінєкономіки)

Надія Бігун – заступник Міністра, bigun@me.gov.ua

Олексій Скорук, начальник відділу політики публічних закупівель управління сфери публічних закупівель Департаменту сфери публічних закупівель та конкурентної політики, o.skoruk@prozorro.ua

Лілія Кулик, начальник відділу підтримки користувачів ДП Прозоро, l.kulyk@prozorro.ua

Олексій Бахтінов, проєктний менеджер команди підтримки реформ, bakhtinov1988@gmail.com

ВГО «Жива планета» – партнер проєкту EU4Environment - UN Environment Program «Впровадження сталих публічних закупівель (СПЗ) в Україні», виконавець проєкту GIZ «Підтримка впровадження енергоефективних публічних закупівель (ЕЕПЗ) в Україні»

---

¹ У документі ЕК Communication (COM (2008) 400) «Public procurement for a better environment» надаються наступні визначення підходів при здійсненні публічних закупівель. Сталі публічні закупівлі (СПЗ) — задовольняють потреби замовників в товарах, роботах чи послугах таким чином, щоб досягати оптимального співвідношення ціни та якості, з врахуванням потреб не тільки організації, але й суспільства та економіки, мінімізуючи при цьому вплив на довкілля. Виокремлюючи з поняття СПЗ екологічну складову, здійснюють так звані зелені публічні закупівлі (ЗПЗ) — закупівлі більш орієнтовані на екологічні характеристики предмету, раціональне використання ресурсів та захист довкілля протягом життєвого циклу. Зниження впливу на довкілля як і ефективність закупівлі у цілому повинні враховувати характеристики предмету закупівлі щодо енергоспоживання та супутніх індикаторів, таких як енергоефективність, викиди парникових газів тощо. Таким чином, енергоефективні публічні закупівлі (ЕЕПЗ) слід розглядати як складову СПЗ, сфокусовану на аспектах енергоефективності та пов'язаних з ними інших характеристиках.

Короткий зміст наради та схвалені рішення:

На початку наради **Є. Федоренко** привітав всіх учасників та окреслив очікування від зустрічі.

Зазначив, що зелені і сталі публічні закупівлі визначені як крос-секторальний інструмент досягнення цілей державної екологічної політики, визначеної Законом України² та Європейського Зеленого курсу. Понад 75 країн, включаючи майже всі держави-члени ЄС та ОЕСР, успішно застосовують ЗПЗ.

У період війни і післявоєнної відбудови наші європейські та міжнародні партнери підтримують саме **зелене відновлення України**, яке слід розглядати через призму глибокої трансформації країни на шляху до циркулярної та кліматично нейтральної економіки.

Нова редакція Закону України «Про публічні закупівлі» від 19 вересня 2019 року №114-IX (зі змінами) стала важливою віхою для України, встановивши чітку правову основу для замовників використовувати публічні закупівлі для досягнення стратегічних екологічних та соціальних цілей, визначених державною політикою. Проекти з просування ЕЕПЗ, ЗПЗ та СПЗ мають на меті змінити культуру закупівель, застосовуючи нові для України підходи відповідно до європейських стандартів та кращих практик їх застосування. Проекти МТД підтримують цей перехід, починаючи з 2014 року. Найбільший вклад у впровадження СПЗ був внесений проектами Програми ООН з навколишнього середовища в рамках програм EaP GREEN (2014-2017) та EU4Environment (2020-2023), що фінансувались ЄС. Впровадження ЕЕПЗ підтримується проектом GIZ «Просування енергоефективності та імплементації Директиви ЄС про енергоефективність в Україні».

Рівень впровадження цих підходів є одним із вагомих індикаторів демонстрації реалізації державних політик у сфері енергоефективності та декарбонізації, зеленого переходу та сталого розвитку.

Результати реалізації зазначених Є. Федоренко проектів МТД були представлені **С. Берзіною**.

Н. Бігун визначила основні пріоритети в управлінні сферою публічних закупівель в умовах війни. Акцентувала увагу що національне законодавство забезпечує правову основу застосування підходів ЕЕПЗ, ЗПЗ та СПЗ визначено. Зокрема, згідно з ЗУ «Про публічні закупівлі», замовник може застосовувати вимоги до екологічних характеристик предмету закупівлі та оголошувати закупівлю, де окрім критерія “ціна” можуть бути застосовані ще й нецінові критерії оцінки, у тому числі щодо заходів з охорони навколишнього середовища. Важливим інструментом для СПЗ є метод ОВЖЦ. Оновлене законодавство у сфері енергоефективності визначає підходи ЕЕПЗ і укладання ЕСКО контрактів, заснованих на наданні спеціалізованою енергосервісною компанією комплексу послуг з енергозбереження з відшкодуванням своїх витрат і отриманням фінансового прибутку з фактично досягнутої економії енерговитрат.

---

² Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 16, ст.70)

При цьому, на жаль, спостерігається відсутність активності замовників у застосовуванні цих підходів. Причин багато, починаючи від небажання застосовувати щось нове в тендерній документації, невпевненості у своїй компетентності правильно застосувати вимогу або оцінити пропозицію... до побоювання реакції контролюючих органів.

За результатами презентації та обговорення розроблених інструментів ЕЕПЗ, ЗПЗ та СПЗ **Н. Бігун** зазначила, що:

- 1) Рекомендації вимог до екологічних характеристик предмету закупівлі можуть бути розглянуті за умов дотримання принципів здійснення публічних закупівель та недискримінації учасників (стаття 5 ЗУ «Про публічні закупівлі»). Є застороги надання таких рекомендацій у типових технічних специфікаціях. У якості альтернативи краще надавати інформацію замовнику на спеціальному розділі <https://infobox.prozorro.org/>, за умов, що рекомендації повинні мати належне обґрунтування, посилались виключно на діючі нормативно-правові акти або стандарти і не призводити до звуження конкуренції.
- 2) Вимоги технічних специфікацій, умов та інші вимоги до предмету закупівлі не можуть бути відображені у методології особливості здійснення публічних закупівель. Методичні рекомендації щодо методології особливостей здійснення закупівель затверджені наказами Мінекономіки від 17.08.2020 № 1572, від 30.10.2020 № 2208, є такими що потребують актуалізації, але будь-які зміни та доповнення до цих методичних рекомендацій краще вносити за результатами здійснення пілотних закупівель з урахуванням вимог СПЗ чи ЗПЗ,
- 3) Успішно проведені пілотні закупівлі із застосуванням ЕЕПЗ, ЗПЗ та СПЗ є основним індикатором для впровадження рекомендованих підходів та інструментів розроблених в рамках різних проєктів.
- 4) Впровадження до електронної системи Prozorro програмного забезпечення для *електронізації ознаки застосування екологічних вимог в умовах тендерної документації та забезпечення можливості відповіді учасників на такий критерій в машиночитному форматі в електронних полях ІТС* потребуватиме оцінки зручності та ефективності за результатами впровадження і може розглядатись як один з етапів реалізації.

Учасники зустрічі прийшли до згоди що у якості подальших кроків із провадження підходів ЕЕПЗ, ЗПЗ та СПЗ варто розглянути реалізацію наступних заходів за підтримки експертів проєктів МТД:

- 1) Організація проведення пілотних закупівель із застосуванням розроблених в рамках проєктів інструментів. За результатами: розробити кейси, уточнити рекомендовані вимоги до екологічних характеристик та нецінові критерії сформувати РГ із перегляду/розробки нових методичних рекомендацій щодо методології особливостей здійснення закупівель.
- 2) Перегляд, та якщо потрібно – актуалізація публікацій щодо ЕЕПЗ, ЗПЗ та СПЗ (у тому числі навчальних модулів), розміщених на <https://infobox.prozorro.org/>. Створення спеціального розділу на сайті для упорядкування актуальних публікацій.
- 3) Розширення характеристик продуктів на Prozorro Market із додаванням інформації про перевірені характеристики щодо енергоефективності, натуральності, органічності продуктів та визначених екологічних характеристик відповідно до нормативно-правових актів, національних та інших стандартів. Для визначення послідовності реалізації цієї діяльності визначити такі характеристики разом з методами підтвердження (протоколи, сертифікати, технічна документація тощо) і провести зустріч з ЦЗО. Після зустрічі визначити доцільність включення визначених характеристик в профіль по товарам та завдання проєкту на підтримку діяльності ЦЗО.
- 4) Підготувати пропозиції про створення спеціального навчального модуля спільно з Київською Школою Економіки про ЕЕПЗ, ЗПЗ та СПЗ, як складової діючих курсів “Фахівець з

публічних закупівель” та “Закупівельний менеджмент”, враховуючи вимоги законодавства та рекомендації Єврокомісії.

- 5) Організація надання консультації експертами проектів МТД щодо особливостей укладання контрактів ЕСКО.
- 6) Проведення консультацій з органами державного контролю сфери публічних закупівель з метою роз’яснення важливості, принципів та методів ЕЕПЗ, ЗПЗ та СПЗ відповідно до європейських стандартів.

Координація технічних питань, пов'язаних з реалізацією зазначених заходів з боку Мінекономіки здійснюється через **О. Скорука**, начальника відділу політики публічних закупівель управління сфери публічних закупівель Департаменту сфери публічних закупівель та конкурентної політики Міністерства економіки України (o.skoruk@prozorro.ua).

Враховуючи досвід ЄС, учасники зустрічі розглянуть правові аспекти та питання доцільності створення постійно діючого консультативно-дорадчого органу з підтримки впровадження ЕЕПЗ, ЗПЗ та СПЗ.

Зрештою сторони підтвердили наміри підтримувати взаємодію, поліпшувати комунікації та подякували за участь у засіданні.

Протокол вела

Анастасія Мефоденко